

Bedrijfsregeling 7

Schuldloze derden

Bedrijfsregeling no. 7



Platform Mobiliteit van het Verbond van Verzekeraars
Platform Transport van het Verbond van Verzekeraars
Platform Aansprakelijkheid van het Verbond van Verzekeraars

Bedrijfsregeling schuldloze in- of opzittenden en schuldloze derden 'bedrijfsregeling schuldlozen'

De Algemene Ledenvergadering van het Verbond van Verzekeraars

overwegende

- dat de goede naam van het schadeverzekeringsbedrijf in gevaar wordt gebracht, indien schuldloze in- of opzittenden en schuldloze derden verstoken blijven van een hen rechtens toekomstende schadevergoeding;
- dat dit soms gebeurt als gevolg van een schuldvraagdiscussie
- dat de goede naam van het schadeverzekeringsbedrijf vereist dat geprobeerd wordt elke vertraging in de schaderegeling te voorkomen, op een voor alle partijen zo eenvoudig mogelijke wijze

heeft de volgende bedrijfsregeling op 15 december 2016 vastgesteld.

Artikel 1 - Doel van de regeling

De bedrijfsregeling schuldloze in- of opzittenden en schuldloze derden (verder: schuldlozen) voorziet in een oplossing voor de situatie waarbij verzekeraars van mening verschillen over de schuldvraag en schuldloze in- of opzittenden en schuldloze derden hierdoor vertraging kunnen ondervinden in de afhandeling van hun schade.

Artikel 2 - Voorwaarden voor toepassing en begripsomschrijvingen

Voor toepassing van de bedrijfsregeling is vereist dat sprake is van een schadegeval waarbij een benadeelde kan worden beschouwd als 'schuldloze in- of opzittende of schuldloze derde'; de andere betrokkenen hun mogelijke aansprakelijkheid voor het schadegeval en de daaruit voortvloeiende gevolgen hebben verzekerd en waarvoor in concreto dekking bestaat bij een bij het Verbond van Verzekeraars aangesloten WAM-verzekeraar of algemene aansprakelijkheidsverzekeraar; waarbij voor de WAM-verzekeraar geldt dat deze uitsluitend in geval van een toegestane WAM-uitsluiting een beroep op het ontbreken van dekking kan doen.

Hierbij gelden de volgende begripsomschrijvingen:

Schuldloze derde

Een natuurlijk persoon, die schade lijdt als gevolg van een schadegeval, waarbij behalve zichzelf, twee of meer partijen zijn betrokken. Daarbij moet aannemelijk zijn dat de schuldloze derde aan het ontstaan van het schadegeval geen schuld treft en/of dat het schadegeval hem niet valt toe te rekenen. Voor tenminste één van de overige bij het schadegeval betrokken partijen geldt dat hen aan het ontstaan van het schadegeval schuld treft dan wel dat hen dit valt aan te rekenen. Onder schuldloze derde wordt niet verstaan de schuldloze in- of opzittende zoals hieronder beschreven. De bestuurder van een voertuig valt wel onder de omschrijving van schuldloze derde.

Schuldloze in- of opzittende

Elke in- of opzittende van een voertuig, niet zijnde de bestuurder, van een bij het Verbond van Verzekeraars aangesloten WAM-verzekeraar. Voor deze in- of opzittende geldt dat hem ten aanzien van het ontstaan van het schadegeval geen schuld treft en/of dat het schadegeval hem niet valt toe te rekenen.

Schuldloze

Omvat zowel de schuldloze derde als de schuldloze in- of opzittende zoals hiervoor omschreven.

Betrokkene

Een partij, die zijn mogelijke aansprakelijkheid voor de schade die de schuldloze in- of opzittende, of schuldloze derde heeft geleden, heeft verzekerd bij een verzekeraar als eerder in dit artikel omschreven.

Schadegeval

Een plotseling en onzeker voorval, waardoor schade wordt veroorzaakt.

Artikel 3 - Schaderegeling bij toepassing bedrijfsregeling schuldloze derde

1. Hoofdregel

a. Schuldloze In- of Opzittende

De WAM-verzekeraar van het voertuig waarin de schuldloze in- of opzittende zich bevindt treedt op als regelend verzekeraar. De regelend verzekeraar gaat over tot afwikkeling van de schade als hij op grond van de vaststaande feiten redelijkerwijs kan aannemen dat sprake is van een schuldloze in- of opzittende in de zin van deze regeling.

b. Schuldloze Derde

Als regelend verzekeraar voor de schuldloze derde treedt op de verzekeraar die het eerst door een schuldloze derde of diens belangenbehartiger is aangesproken en op grond van de vaststaande feiten redelijkerwijs kan aannemen dat sprake is van een schadegeval dat onder deze regeling valt. Een verzekeraar geldt als 'aangesproken' wanneer deze direct of via zijn verzekerde door een schuldloze derde of diens belangenbehartiger is verzocht de schadebehandeling op zich te nemen. Bij twijfel of hij inderdaad als eerste is aangesproken, zal de verzekeraar zich actief opstellen om dit te verifiëren.

De regelend verzekeraar gaat ten opzichte van de schuldloze derde over tot afwikkeling van de schade, zonder rekening te houden met de mogelijkheid dat zijn verzekerde niet, of slechts gedeeltelijk aansprakelijk is. Tijdens die afwikkeling start de regelende verzekeraar met de activiteiten zoals beschreven in het volgende lid betreffende 'participatie'.

2. Participatie

a. Informatiefase

Zodra de regelend verzekeraar zijn activiteiten in het kader van de schadebehandeling ter hand heeft genomen, stelt hij de andere betrokken verzekeraars hiervan in kennis. Hij verstrekt in ieder geval een indicatie van de te verwachten omvang van de schade van de schuldloze. De regelend verzekeraar informeert de andere betrokken verzekeraars iedere drie maanden en betreft hen bij beleidsbeslissingen en het treffen van een eindregeling, zodra de omvang van de personenschade van de schuldloze zelf exclusief de buitengerechtigde kosten en exclusief de voertuigschade in totaal een bedrag van € 10.000 (tienduizend euro) te boven gaat, of ingeval de schade langer loopt dan één jaar. Als een verhaalnemende instantie bij een betrokken verzekeraar een vordering indient die betrekking heeft op hetzelfde schadegeval als ter zake waarvan de regelend verzekeraar de schade met de schuldloze regelt, zal de regelend verzekeraar de informatie verstrekken die nodig is om de regresvordering te kunnen beoordelen.

b. Financiële Participatie

Naast de door de regelend verzekeraar aan de schuldloze betaalde schade, waaronder begrepen de buitengerechtigde kosten conform artikel 6:96 BW, vergoedt de betrokken aansprakelijke verzekeraar een bedrag als vergoeding voor de behandelingskosten gemoeid met de behandeling van de letselzaak op Bedrijfsregeling 7 Schuldloze. Het te vergoeden bedrag heeft betrekking op alle buiten rechte door de regelend verzekeraar gemaakte kosten met uitsluiting van de kosten verbonden aan onderzoeken die ertoe strekken de arbeidsreïntegratie van de benadeelde te bevorderen en met uitzondering van de materiele voertuigschade. Het bedrag wordt jaarlijks per 1 januari geïndexeerd op basis van de loonindex (CAO-lonen particuliere bedrijven/financiële en zakelijke dienstverlening, bron: CBS). De hoogte van het te vergoeden bedrag is gerelateerd aan de hoogte van het schadebedrag volgens onderstaande staffel:

schadebedrag	Vergoeding behandelingskosten
€ 1,00 - € 1000,00	€ 250,00
€ 1001,00 - € 10.000,00	25% van het schadebedrag
€ 10.000,00 en meer	€ 2500,00

Indien de schuldloze tussentijds te kennen geeft dat zijn schade niet langer door de regelend verzekeraar moet worden behandeld vergoedt de betrokken aansprakelijke verzekeraar:

- Voor de werkzaamheden vallende binnen de periode van het eerste behandeljaar een bedrag van € 250;
- Voor de werkzaamheden vallende binnen de periode van een tweede behandeljaar een bedrag van € 500;
- Voor de werkzaamheden vallende binnen de periode van een derde behandeljaar een bedrag van € 750;
- Voor alle werkzaamheden vallende binnen de periode na het derde behandeljaar een bedrag van € 1000;
- Voor alle elkaar opvolgende behandeljaren geldt derhalve dat er een cumulatie van de bij die jaren behorende bedragen plaatsvindt.

c. Restitutie van betalingen en behandelingskosten

Als de omvang van de schade van de schuldloze zelf exclusief de materiele voertuigschade en de buitengerechtelijke kosten in totaal een bedrag van € 10.000 (tienduizend euro) niet te boven gaat en de schade binnen één jaar is geregeld, restitueert de betrokken aansprakelijke verzekeraar –zonder enige discussie- binnen een termijn van vier weken na ontvangst van een door de regelend verzekeraar daartoe gedaan verzoek de door deze aan de schuldloze betaalde schadevergoeding inclusief de door de regelend verzekeraar betaalde buitengerechtelijke kosten en de materiele voertuigschade.

Als de omvang van de aan de schuldloze betaalde schadevergoeding exclusief de buitengerechtelijke kosten en exclusief de materiele voertuigschade in totaal een bedrag van € 10.000 (tienduizend euro) te boven gaat of de schade langer loopt dan één jaar restitueert de betrokken aansprakelijke verzekeraar aan de regelend verzekeraar de door deze (tussentijds) betaalde (voorschot)bedragen en de materiele voertuigschade, alsmede de door de regelend verzekeraar betaalde buitengerechtelijke kosten – zonder enige discussie- mits de regelend verzekeraar heeft voldaan aan zijn verplichtingen. De regelend verzekeraar dient zich tenminste één keer per jaar met een verzoek tot restitutie tot de betrokken aansprakelijke verzekeraar te richten.

Wettelijke rente is slechts verschuldigd indien de aansprakelijke verzekeraar in gebreke blijft tot restitutie van de (deel)betalingen en behandelingskosten over te gaan binnen de hiervoor genoemde termijn.

Als de regelend verzekeraar van de schuldloze de schade bij wijze van vaststellingsovereenkomst definitief regelt, draagt hij er zorg voor dat de finale kwijting tevens betrekking heeft op eventuele aanspraken die de schuldloze jegens de betrokken aansprakelijk verzekeraar (rechtstreeks) en diens verzekerden zou hebben kunnen doen gelden.

Artikel 4 - Beperking verzekerd bedrag

De schaderegeling overeenkomstig deze bedrijfsregeling is niet van toepassing op dat deel van de door de schuldloze geleden schade, dat het maximum van het door de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen voorgeschreven dekkingbedrag per geval overschrijdt, dan wel, indien één der betrokken verzekeraars geen WAM-verzekeraar is, dat het laagste maximum dekkingbedrag van één der betrokken verzekeraars overschrijdt.

Artikel 5 – Letselschade als gevolg van twee of meer ongevallen

(Deze bepaling was tot 1 juli 2012 opgenomen in Bedrijfsregeling 15)

1. Niet verwijzen

Indien een schuldloze door twee of meer verkeersongevallen letsel heeft opgelopen en op voorhand niet direct is vast te stellen welk letsel is toe te rekenen aan de te onderscheiden ongevallen, is het de betrokken W.A. verzekeraars niet toegestaan voor de regeling van (een deel) van de schade naar elkaar te verwijzen.

2. Actieve schaderegeling

Zodra één van de betrokken verzekeraars kennis krijgt van voornoemde meervoudige veroorzaking, ontstaat de verplichting voor deze om in overleg met de andere verzekeraar(s) te treden teneinde

overeenstemming te verkrijgen over het feit wie als regelend verzekeraar zal optreden. Als dit overleg niet binnen een maand na het eerste contact tussen de betrokken verzekeraars heeft geleid tot een overeenstemming, zal de verzekeraar van de veroorzaker van het eerste ongeval optreden als regelend verzekeraar.

3. Overeenkomstige toepassing

De in artikel 3 genoemde bepalingen over participatie zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 - Geschillencommissie Schadeverzekeraars

Geschillen tussen twee of meer verzekeraars over de uitleg, de toepasselijkheid en/of de uitvoering van deze bedrijfsregeling worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Schadeverzekeraars, die daarop een beslissing geeft. Tegen een beslissing van de GCS staat geen beroep open. De GCS behandelt de aan haar voorgelegde verzoeken en geschillen volgens het Reglement van de Geschillencommissie Schadeverzekeraars zoals dat is vastgesteld door het sectorbestuur Schade van het Verbond van Verzekeraars.

Artikel 7 - Titel en ingangsdatum

De onderhavige regeling wordt aangehaald als 'Bedrijfsregeling schuldloze'. De regeling is een samenvoeging van de 'bedrijfsregeling no. 7' van de afdelingen Motorrijtuigen en Transport, die in werking is getreden per 1 augustus 1971 en gewijzigd per 11 december 2002, en de AAV-bedrijfsregeling schuldloze derde, die op 2 december 1981 in werking is getreden. Deze regeling is van toepassing op schadegevallen ontstaan na 31 december 2007.

Op basis van een besluit van de Algemene Leden Vergadering van het Verbond van Verzekeraars van 20 juni 2012 is per 1 juli 2012 de regeling aangevuld met artikel 4 (voorheen artikel 10 in Bedrijfsregeling 15, die van kracht was tot 1 juli 2012).

Op basis van een besluit van de Algemene Leden Vergadering van het Verbond van Verzekeraars van 15 december 2016 zijn de artikelen 1, 2 en 3 van deze regeling gewijzigd. De belangrijkste wijziging betreft het maken van onderscheid tussen de schuldloze derde in- of opzittende en de schuldloze derde. Deze op 15 december 2016 aangepaste regeling is van toepassing op schadegevallen ontstaan na 1 april 2017. De leden van het Verbond van Verzekeraars worden opgeroepen om in de tussenliggende implementatieperiode daar waar het kan zo veel mogelijk te handelen in de geest van deze regeling.

Toelichting Bedrijfsregeling 7: Schaderegeling schuldloze

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft in een groot aantal uitspraken stelling genomen tegen de verwijzing van een schuldloze derde door een verzekeraar naar een andere, eveneens bij het schadegeval betrokken, verzekeraar, met de motivering, dat niet de eigen verzekerde, maar die van de andere verzekeraar schuld treft aan het ontstaan van de schade.

Aan de goede naam van het schadeverzekeringsbedrijf wordt immers afbreuk gedaan, omdat de schade van de schuldloze derde in veel gevallen met aanmerkelijke vertraging wordt vergoed. De Raad heeft beslist dat in dergelijke gevallen de schade aan de schuldloze derde direct dient te worden vergoed, door de betrokken aansprakelijkheidsverzekeraars voor gemene rekening, dan wel door één van hen, zo nodig tegen overdracht door de schuldloze derde van zijn vorderingen uit hoofde van het schadegeval. Civielrechtelijke aansprakelijkheid en bewijs van de schuldloze derden mogen daarbij geen rol spelen.

Het is bekend, dat de vertraging in de toekenning van schadevergoeding waarop – naar aannemelijk is – de schuldloze derde reeds sinds het schadegebeuren aanspraak kon maken, niet door het publiek wordt aanvaard of wordt begrepen en aanleiding geeft tot de veronderstelling, dat verzekeraars daarmee gebruik maken van de omstandigheden, waarin de schuldloze derde buiten zijn toedoen is komen te verkeren.

Het moet worden erkend, dat schuldloze derden niet benadeeld mogen worden door een dergelijk dispuut. Deze bedrijfsregeling heeft ten doel een dergelijke benadeling te voorkomen.

Dit wordt bewerkstelligd door – kort gezegd – één van de betrokken verzekeraars (de regelend verzekeraar) te verplichten de schade op voorhand met de benadeelde te regelen, waarna de overige betrokken verzekeraars participeren. Op die manier wordt het dispuut daar gelegd waar het moet worden opgelost, namelijk tussen verzekeraars onderling.

Toelichting op de artikelen

Artikel 2 - Voorwaarden voor toepassing en begripsomschrijvingen

Het uitgangspunt van deze bedrijfsregeling is het bestaan van dekking op het betreffende verzekeringscontract. Bestaat er geen dekking op de aangesproken verzekering, dan kan ook geen sprake zijn van toepassing van de onderhavige bedrijfsregeling. Met dien verstande dat bij een WAM-verzekering uitsluitend een beroep op het ontbreken van dekking gedaan kan worden, wanneer het een toegestane WAM-uitsluiting betreft, die in de betreffende polisvoorwaarden is opgenomen.

Bij aansprakelijkheid in groepsverband (artikel 6:166 BW) geldt dat alle deelnemers uit de groep WA verzekerd moeten zijn. De ratio hiervan is dat anders een partij betrokken zou zijn bij een niet voor hem geldende c.q. in het leven geroepen bedrijfsregeling.

Indien de totale schade onder het eigen risico blijft van een in beginsel betrokken verzekeraar, bestaat er geen dekking voor het schadegeval en is deze regeling derhalve niet van toepassing voor die verzekeraar.

De bedrijfsregeling is ook van toepassing op een schadegeval in het buitenland, voor zover er louter bij het Verbond van Verzekeraars aangesloten aansprakelijkheidsverzekeraars bij betrokken zijn.

De regeling maakt onderscheid tussen de schuldloze derde in- of opzittende en de schuldloze derde. De reden hiervoor is dat een inzittende van een voertuig, anders dan andere derden ook 'schuldloos' kan zijn indien er 2 in plaats van 3 betrokken partijen zijn.

Schuldloze derde

'Aannemelijk' in de zin van deze bedrijfsregeling is een feit dat naar ervaringsregels voldoende waarschijnlijk is te achten.

Met de zinsnede 'dat hem aan het ontstaan van het schadegeval geen schuld tref en/of het schadegeval hem niet valt toe te rekenen' wordt het volgende bedoeld.

Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat de schadelijdende partij part noch deel heeft aan het ontstaan van een schadegeval, ongeacht of dat te maken heeft met het ontbreken van schuld of omdat het ontstaan van het schadegeval vanwege een andere oorzaak of omstandigheid hem niet valt toe te rekenen.

Een bepaalde handeling kan een kind of een lichamelijk of verstandelijk gehandicapte misschien niet verweten worden (vanwege het ontbreken van normbesef of vanwege het ontbreken van bepaalde capaciteiten), maar wanneer de gedraging wel heeft bijgedragen aan het ontstaan van een schadegeval is er sprake van 'schuld' in de zin van deze regeling.

Voorbeeld:

Groep kinderen jonger dan 14 jaar zijn betrokken bij een vechtpartij. Een tot deze groep behorend kind doet niet actief mee, maar onttrekt zich ook niet aan de groep. Wanneer dit kind schade zou lijden ten gevolge van deze vechtpartij, kan hij niet als schuldloze derde aangemerkt worden. Zijn gedraging, het zich niet onttrekken aan de groep, heeft bijgedragen aan het ontstaan van het schadegeval.

Voor de 'betrokkene' geldt dat hem op grond van de regels van risicoaansprakelijkheid de schade toegerekend kan worden (op grond van de wet) zonder dat hem enige schuld treft.

Voorbeeld:

Als een ruiter een paard laat galopperen en dat paard botst tegen een auto, dan is de ruiter de (schuld)aansprakelijke partij en rust er geen risicoaansprakelijkheid bij de eigenaar (schade niet veroorzaakt door de eigen energie van het dier). In dat geval is de ruiter 'betrokkene'.

Slaat het paard onverwacht met de ruiter op zijn rug op hol en botst het dan tegen een auto, dan is de eigenaar de (risico)aansprakelijke partij en rust er geen aansprakelijkheid bij de ruiter. In dat geval is de eigenaar 'betrokkene'. De eigenaar heeft geen schuld aan deze schade maar de schade valt hem wel toe te rekenen.

Voorbeeld:

Een groep kinderen, allemaal jonger dan 14 jaar, voetbalt op een drukke straat. Op enig moment raakt de bal een fietser, die ten val komt en daardoor gewond raakt. De ouders zijn hier 'betrokkene(n)' omdat hen de schade kan worden toegerekend (artikel 6:169 BW / 6:166 BW), terwijl die ouders zelf niet verwijtbaar gehandeld hebben of bij de onrechtmatige (voetbal) activiteit aanwezig (betrokken) waren. De fietser kan dus als 'schuldloze derde' worden aangemerkt en de ouders als 'betrokkenen'.

Stel dat in dit voorbeeld een van de voetballertjes de bal tegen een fietser aanschiet die daardoor ten val komt en vervolgens direct door een auto wordt overreden.

De fietser is 'schuldloze derde'. De automobilist is 'betrokkene' evenals alle deelnemers c.q. hun ouders, mits alle betrokkenen WA verzekerd zijn. Als bijvoorbeeld één deelnemer in de groep geen WA verzekering heeft dan is de onderhavige bedrijfsregeling weliswaar niet van toepassing maar kan de fietser voldoende rechten ontleen aan de wet zelf (artikel 6:169 / 6:166 BW) en zal de schaderegeling op basis hiervan plaatsvinden (externe en interne aansprakelijkheid).

Een schuldloze derde blijft schuldloze derde ook al treft hem wel schuld aan de omvang van de door hem geleden schade. Denk daarbij aan het niet gebruiken van een helm of gordel.

Betrokken zijn hoeft niet te duiden op fysieke aanwezigheid. Als een zaak van een schuldloze derde wordt beschadigd waarbij de derde niet aanwezig is, dan geldt hij wel als schuldloze derde.

Ter nadere bepaling van de gedachten volgen enkele hoofdlijnen, ontleend aan uitspraken van de Raad van Toezicht met betrekking tot het begrip 'schuldloze derde':

- De Raad heeft geen aanleiding gevonden de hoedanigheid van schuldloze derden te beperken tot natuurlijke personen.
- De Raad is van oordeel dat de strekking van de bedrijfsregeling meebrengt dat deze ook van toepassing is wanneer een passagier van een betrokken motorrijtuig, zonder dat hij enige schuld heeft, bij een verkeersongeval schade lijdt.
- Indien de schuldloze derde ten gevolge van het schadegeval is overleden, zullen zijn nabestaanden in de zin van artikel 108 boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, eveneens als schuldloze derden worden aangemerkt.
- De regeling met betrekking tot de schuldloze derde is door de Raad niet van toepassing geacht in die gevallen, waarin één van de overige bij het schadegeval betrokkenen WA verzekerd was, de ander echter niet.
- De cascoverzekeraar, die de schade van zijn verzekerde – schuldloze derde – heeft vergoed, kan niet op zijn beurt worden aangemerkt als schuldloze derde. Anders gezegd: gesubrogeerde verzekeraars kunnen geen beroep op deze bedrijfsregeling doen.
- De werkgever die het loon van zijn gewonde werknemer doorbetaalt geldt ook niet als schuldloze derde. Anders gezegd: personen of instanties met een eigen recht kunnen geen beroep op deze bedrijfsregeling doen.

Artikel 3 - Schaderegeling bij toepassing bedrijfsregeling schuldloze derde

In artikel 3 is de schaderegeling verwoord tot en met de uitkering aan de schuldloze derde en de restitutie van ieders voorlopig aandeel hierin aan de regelende verzekeraar. In dit stadium van de schadebehandeling door de regelende verzekeraar dient elk conflict tussen de betrokken verzekeraars te worden vermeden.

Na deze fase bestaat de mogelijkheid voor verzekeraars te komen tot een andere verdeling van de schadelast in verband met de aansprakelijkheid.

Artikel 5 - Letselschade als gevolg van twee of meer ongevallen

De verzekeraar moet voorkomen dat voor een schuldloos slachtoffer een onduidelijke situatie ontstaat omtrent de vraag of, wanneer en door welke verzekeraar actie zal worden genomen ter regeling van de schade. Met name kan deze situatie ontstaan wanneer een bij een eerder ongeval opgelopen letsel verergert door een later ongeval. De discussie welke gevolgen aan welk ongeval zijn toe te rekenen, mag niet ten koste gaan van de benadeelde. Een verzekeraar is betrokken indien redelijkerwijs aannemelijk is dat haar verzekerde (voor een deel) aansprakelijk is voor het ontstaan van het ongeval en benadeelde stelt als gevolg hiervan letsel te hebben opgelopen.

Artikel 6 - Geschillencommissie Schadeverzekeraars

In aanmerking nemende, dat ieder 'incident' in de schadebehandeling van schuldloze derden tot vertraging leidt, is het aan te bevelen, niet anders dan in noodzakelijke gevallen een beroep op de GCS te doen. In elk geval dient de schadeafwikkeling niet in feite aan de GCS te worden overgelaten.